40 LET RADOSTI Z UMĚNÍ

V samém srdci historického náměstí Benátek nad Jizerou, v těsné blízkosti malebného zámku, stojí budova, nad jejímž vchodem bdí barokní plastika sv. Floriána. Právě zde, v prostředí prosyceném staletou kulturní tradicí, se již čtyři desetiletí rozvíjí umělecký život mladé generace – v Základní umělecké škole Jiřího Antonína Bendy.

Město Benátky nad Jizerou je neodmyslitelně spjato s velkými jmény evropské kultury. Právě zde se narodili významní hudební skladatelé František a Jiří Antonín Bendové, kteří svým dílem výrazně ovlivnili hudbu klasicismu – J. A. Benda je navíc považován za tvůrce melodramu. Na místním zámku působil Bedřich Smetana a v době Rudolfa II. zde pobýval slavný astronom Tycho Brahe. V takovém prostředí má existence umělecké školy hluboké oprávnění a symbolický význam.

Škola zahájila svou samostatnou činnost 1. září 1986, kdy se na popud školní inspektorky Milady Lesevové osamostatnila od pobočky Lidové školy umění v Mladé Boleslavi. Původně se vyučoval pouze hudební obor (klavír, housle, žesťové dechové nástroje), ale již od září 1986 fungovala jako plnohodnotná Lidová škola umění se všemi čtyřmi obory – hudebním, tanečním, výtvarným a literárně-dramatickým.

Budova dnešní ZUŠ (90. léta)

Počátky nebyly jednoduché: budova byla ve velmi špatném stavu – zničená, bez WC, s dírami v podlaze, využívalo se pouze první patro a postupně přibývaly prostory v přízemí (č. p. 9, 10, 8, 11) i sborovna. Přesto se škola rychle rozvíjela.

Ve školním roce 1989/1990 došlo k celostátní změně názvu na základní umělecké školy (ZUŠ). Od roku 1990 nese škola hrdě jméno Jiřího Antonína Bendy.

V letech 2001–2022 byl zřizovatelem Středočeský kraj, od 1. ledna 2023 přešla škola plně do péče města Benátky nad Jizerou.

Během 40 let prošlo školou několik tisíc dětí a mladých lidí – od „pouhých" zájemců o umění až po výrazně talentované jedince. Škola je připravuje ne-

jen na neprofesionální uměleckou činnost, ale i na přijímací zkoušky na střední a vysoké umělecké či pedagogické školy a konzervatoře.

Mezi absolventy, kteří se prosadili profesionálně, patří například:

herci Filip Tomsa a Anna Hrnečková; zpěváci Pavlína Müllerová (emeritní sólistka Hudebního divadla Karlín) – na naší ZUŠ absolvovala hru na klavír, zpěvák Milan Kolář; saxofonista Petr Jansa; klavíristka Kateřina Walterová;

flétnisté Pavla Homová (Kavalíková), Barbora Vodhanelová (AMU), Tomáš Závora (AMU); klarinetistka Karolína Houdová (Pražská konzervatoř), tanečníci Kamil Pavelka (emeritní člen baletu Vídeňské státní opery), Eliška Benešová (pedagog Duncan konzervatoře), Veronika Brzková, Marie Puchernová (AMU), Ludmila Jará, Tomáš Ptáček (Baletní akademie v Mnichově), Marek Štěpánek (Taneční centrum Praha); hráč na elektrickou kytaru Štěpán Botoš (Konzervatoř Jaroslava Ježka v Praze) – na naší ZUŠ absolvoval hru na housle; za výtvarný obor Evženie Holubová, Kateřina Bobková, Lenka Blažková, Petra Jiřinská, Veronika Gocová, Pavla Petrlíková, Tereza Tůmová, Anna Veselá, Magdalena Palánová, Kateřina Urbanová, Lucie Pěknicová, Pavlína Šváchová (Adášková) - vítězka Czech Design Awards.

Mnozí další absolventi studovali na uměleckých výtvarných školách či našli umění jako celoživotní vášeň.

Škola uspořádala přes 800 veřejných koncertů, vystoupení a 45 výstav výtvarného oboru. Žáci pravidelně excelují na krajských, celostátních i mezinárodních soutěžích, natáčeli v Českém rozhlase, vystupovali v bratislavské televizi, v Německu a pravidelně jezdí na koncertní zájezdy k družebním partnerům (ZUŠ Modra - Slovensko, Hustopeče, Jižní Město, Bajkalská - Praha).

Od počátku se zde vyučovaly všechny obory (taneční, výtvarný a dramatický) a v hudebním oboru housle, klavír, sólový zpěv, zobcová flétna, klarinet, trubka a pozoun a o rok později přibyl sborový zpěv. Od roku 1992 se začalo vyučovat violoncello a kytara a o 4 roky později ještě lesní roh. V roce 2001 se dechové oddělení rozšířilo o příčnou flétnu a o 11 let později (2012) o saxofon. Novým oborem je od roku 2014 hra na bicí nástroje a poslední novinkou se stala v roce 2017 hra na harfu.

Dnes, v roce 2026, slaví ZUŠ J. A. Bendy 40 let existence. Škola zůstává nezastupitelnou součástí výchovy – formuje nejen umělecké dovednosti, ale především kulturně-estetické cítění, mravní hodnoty, tělesnou a rozumovou stránku osobnosti dětí a mládeže.

SLOVO STAROSTY

Vážení pedagogové, milí žáci, vážení rodiče a příznivci umění,
čtyřicáté výročí ZUŠ Jiřího Antonína Bendy je pro mě jako starostu města příležitostí k poděkování i k ohlédnutí. Benátky nad Jizerou jsou městem s bohatou kulturní tradicí, spojeným se jmény jako Bedřich Smetana, Tycho Brahe či bratři Bendové. Není proto náhodou, že právě zde má své pevné místo instituce, která se dlouhodobě věnuje výchově mladých lidí k umění a kultuře.
Když se škola v září roku 1986 osamostatnila, jen málokdo mohl tušit, jak významnou roli bude v životě města postupně hrát. Dnes, o čtyři desetiletí později, vzdělává 340 žáků ve čtyřech uměleckých oborech – hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém – a je přirozenou součástí kulturního dění v Benátkách nad Jizerou.
Zvláštní poděkování patří paní ředitelce Janě Czikraiové, která stojí v čele školy

od jejího založení až dodnes. Tato kontinuita je výjimečná a zaslouží si respekt. Díky její dlouhodobé práci, vytrvalosti a jasné představě o směřování školy vznikla instituce, která má stabilní místo nejen ve městě, ale i v širším regionu.
Poděkování náleží rovněž všem zaměstnancům. Škola se může opřít o kvalifikované pedagogy, z nichž mnozí jsou zároveň aktivními umělci. Právě propojení pedagogické a umělecké praxe dává výuce přidanou hodnotu a promítá se i do kvality vystoupení, koncertů a výstav, které obohacují kulturní život města. Od ledna roku 2023 se vztah mezi městem a školou dále prohloubil tím, že se ZUŠ J. A. Bendy stala příspěvkovou organizací města Benátky nad Jizerou. Tento krok vnímám jako přirozené vyústění dlouhodobé spolupráce a zároveň jako závazek do budoucna. Jsme rádi, že můžeme být zřizovatelem školy, která systematicky rozvíjí talent, tvořivost a vztah ke kultuře u mladé generace.

Přeji této škole do dalších let dostatek nadšených žáků, stabilní a motivovaný pedagogický tým a chuť dál rozvíjet to, co se zde za uplynulých čtyřicet let podařilo vybudovat. Ať zůstává místem, kde vzniká radost z tvorby, setkávání a společné práce. Vše nejlepší k výročí!

PhDr. Karel Bendl – starosta města Benátky nad Jizerou

Více fotografií ze současnosti i historie školy naleznete ve fotogalerii na našich webových stránkách www.zusbenatky.cz.

Bližší informace naleznete také v almanachu, který je ke stažení pod následujícím QR kódem nebo na stránkách školy v sekci dokumenty.